

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ

Ο ΠΡΟΓΟΝΟΣ

"Όλα τα είχαν. Τιποτε δεν τους έλειπε! Χρήματα, μεγάλα, αυτοκίνητα, αγέσεις με έπισημους, τηλεγρα-

Σ' ένα μακαλικό βιτηρέτις...

σφράγιζε στα πόδια του απ' τόν ιδρώτα... Μά ήταν ξένους και μπήκε άμεσως στη δουλειά. Ήταν ντυμένος επιχειρηματικό και δεν άγγιξε να κάνει δική του εργασία. Και μόλις πιάστηκε από λεπτά, σήκωσε στις επιχειρήσεις. Τότε γνώρισε και την σίσυφο του Εθιελία, κόρη της γυροκομας του σπιτιού που καθότανε με τριάντα ξξ δραχμές το μήνα νοίκι, σκούπιμα και πλυντικά. Και ήταν φαίνεται, η Εθιελία τυχερή. Από το γάμο τους κ' ύστερα, άρχισαν τα μεγάλα κέρδη και η κοινωνική υπόληψη.

Πόλεμοι, προσηθίες, αναπροσαρμογές, έπειτα μετοχές σ' επιχειρήσεις που γίνανε χωρίς δουλειές. Κατόπι κέρδη με την εισαγωγή από μια ελληνική φαρμακευτική εταιρεία, που έκανε φάρμακα «κατσιαλιτέ»... "Όλη την βρώμικη τη ζάχαρι, που ήταν στα βρεγμένα τα τσοβάλια, την μαζεύανε και τη φτιάνανε σαρόφα. "Ότι έλεινε ήταν στις αποθήκες, το σαρόφανε... Το Κράτος έβαλε φόρο και στα ξένα φάρμακα κι έτσι υποστούντοσαν τα δικιά τους. Κι' εξαπαλάσαν έτσι χρήματα, μεγάλα, αυτοκίνητα, αγέσεις με έπισημους, προσλήψεις, τηλεγραφήματα, επισημεις τόν άρχων τού τόπου, δεξιότητες, τιμητική θείσι στις γιορτές, όλων τών ειδών τα μεγάλα... Οι έπισημοι υπεκλίνοντο μπροστά τους.

"Ένα δεν είχαν μόνο: Παρελθόν! Το δικό τους παρελθόν, ούτε ήθελαν να το ξέρουν. Ούτε αγέσεις, ούτε ανέγχεμα θα ήθελαν να είχαν μ' αυτό. Τι σχέια, παρακαλούμε, μπορεί να έχει ο σημερινός μεγάλος Μπακαλιάρηολο με το φτωχό παδάκι που κίνησε μια μέρα ξεπόλητο απ' το χωριό του και μπήκε σ' ένα μακαλικό βιτηρέτις; Δουλέφιε, βρασιάνιστρα, ύποψους εκεί. Το χειμώνα πρξίνονταν τα δάχτυλά του απ' τών βαρελιών τών έληων και τών τριών τις άμεες και τ' ο καλοζαίρι

την Εθιελία του, γόρσε μ'ά μέρα από σπίτι φοροτιμώμενος τρία—τέσσερα μεγάλα κάδρα, με κορνίζες πλούσιες και βαριές.

—"Επί τέλους, βάρβα, έλες, αναπαίνοντα μ' άνακούφιση, μερ- κοδές... προγόνους κ' εγώ! "Η Εθιελία έμεινε εύχαιριστή- νη με τις πλούσιες, φανταχτερές και πολύχρωμες τών... προγόνων της στολέες. —Και πού τούς βρήκες; ρώτησε τόν άνδρα της. —Σ' ένα κερναζοπολείο της ό- δοφ Αιάλου πού φτώχεψε. "Οκαζιόν τούς πήρα. "Αλλά η δεσποινίς "Αδελέττα ("Ο με λ έ τ τ α την έλεγε πολλές φορές ό μπαταξής της, κατά λάθος), η κόρη τού εύχαιρισμένου αυτού ξε- γούρου, πού απώδασε στις Καλόφρες, ξεγόνωσε άμα είδε τα κάδρα αυτά: —Καλέ, πούς τάφερε αυτά εδώ; —"Ο μπαταξής σου. —Και τί τα θέλεις; —"Ο ένας είναι ό παππούς σου κ' ό άλλος ό προσπάππος σου. —Καλέ πούς παππούς σου, πού- ός προσπάππος μου... Αύτός είναι ό Ρισαλέ κ' ό άλλος εκεί είναι ό Νέλιων...

"Όλοι οι έπισημοι υπεκλίνοντο μπροστά τους.

Κατόπι αυτών, η οικογένεια αποχώσισε να στραφή και να άν- τίση προγόνους μόνον απ' τού οικογενειακό τους παρελθόν. Και τότε ό Μπακαλιάρηολο βιτηρέτις πού είχε κάποιον θείο κ' αυτός, ση- μαινόνα μια φορά κ' έναν καρφό. Τρέχει λοι- πόν και βράζει από μια καστίλα, παληά κ' άπορημένη στο ύψιστο, κάποια καλύτερ εί- κόνα σκουμυμένη. —Τι είν' αυτό; τόν ρώτησε η γυναίκα του. —Δεν βλέπεις... "Η είκόνα τού θείου, τού "Ανασταάση, πού άπορήναε λοζιάς μ'ά φορά κ' έδρασε στ' "Αγραφα κ' ως άπο- σπασματάχρης... "Υλαξιοματικός άπόστρα- τος... —Με τα σωστά σου θέλεις να κομιάξες έναν λοζία μέσα στο σαλόνι... Νά ήταν... λοχαγός, τούλάχιτον... Τι έντύπωσι θα κίνη ένας λοζιάς, έτσι καθώς είναι, με τέτοια μο- στίνα... —"Αμα τού περάσω ένα βρονία, θα γίνη πού φανταχτερός. —"Όσα βρονία κ' αν τού βάλεις, αυτός λοζιάς θα είνε και θα μείνει πάντοτε!... —Και δεν τών δίνομις σ' ένα λοχαγός να τόν κίνη λοχαγό, είτε κ' η δεσποινίδα

"Ο καυμένος ό θείος πού έλεσαν είνε τού Σεντάν.

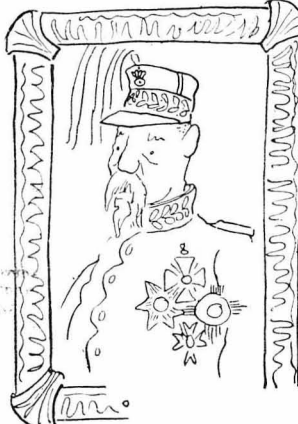
"Ένα μονάχα, είπαμε, δεν είχαν. Παρελθόν!... "Όχι τ'ο δικό τους, είπαμε, ένα άλλιο παρελθόν!... Και προσπαθούσανε να βρούνε ένα, όπως τ'ο θέλανε αυτό. "Η κερσία Εθιελία, στα σπύια τα μεγάλα, υπεν πή- γαινε, έβλεπε είκόνας παπ- πούδων και προσπάππιδων με φανταχτερές στολέες, φέ- μελες χρυσές κ' άσημοκα- τισμένα γιαγαγάνα, η στο- λέες μαύρες πολιτικών ή φαν- ταχτερές συγγενών πού ή- παρτήσανε σε ξένες θέσεις κ' έλεγε:

—Πρέπει να βρούμε κ' έμεις τίποτε τέτοιο κάδρο να κομιάσουμε στο σπίτι μας. —"Ο κ. Μπακαλιάρηολο, πού συμφωνούσε τελείως με

"Αδελέττα, πού, καθώς είπαμε πολλές φορές ό μπαταξής της την έλεγε "Ουδέττας, κατά λάθος πάντοτε!... "Έτσι, ένας λοχαγός βοι- κός, κατορθώσε να κίνη σε δυό μέρες δυιτ δεν θα υπορόσσε να κατορθώση σε δεκατέντε χρόνια ένας καθώς πρέπει ύπουργός τών Στρατιωτικών... Κι' η είκόνα πού έφάνταζε στο άριστοκρατικό σαλόνι, με μια πρώτη τάξιος σπολή από... χα- κί, με ομοκωνογραφο ηλιόμο και μ' ένα—δυό παράσημα από στη- θος. —Είνε ό θείος μας, έλεγε στις φιλενάδες της η δεσποινίς "Αδελέττα. "Έλεσε στα 1870 στο Σεντάν. —Τι ήθελε στη Γαλλία; σω- τοίσαν θανατώσουσι η φίλες της. —Είχε κατατάχθει έθελοντής σ' Αγόρσας μερικόνος προγόνους σ' το Γαλλικό στρατό. Γι' αυτό

"Αγόρσας μερικόνος προγόνους σου, από την... αγορά!...

"Ο θείος μας ό στρατηγός!...

καί ἐμένα με βάρπτει ὁ Γάλλος Πρόξενος Κορώνης καὶ Μεθώνης. Ἐκείνης ἐθαύμαζαν. — Φαίνεται δὲ ἀπὸ τὴν φυσιογνωμία του, πὼς ἦταν ἰδεολόγος : λέγανε.

Ἐντομεταξὺ ἡ δουλειὰ πηγαίνει πὺ καλὰ. Ἡ «Ἑλληνική Φαρμακευτική Ἐταιρία» πῶτις τὸν κόσμον με ὅτι σπουδαί ὑπῆρχε στὴν ἀγορὰ, πακεταρισμένο σὲ ὄμοια κοτυλά κ' ἐτικεταρισμένο με ξένες ἐπιγραφές, ὡς «ασπιριλίτι» καὶ τὸ χρυσάφι γέμιζε τὶς «μπούτσες» καὶ τὸ χημικοκοιτίο τοῦ πανευτυχῆς κυρίου Μπακαλιάρου. Καὶ μὴ τόσο μεγάλη οἰκογένεια δὲν μπορούσε παρὰ νὰ συνδεθῆ καὶ με ἄλλες ἱστορικές καὶ μεγάλες οἰκογένειες τῆς Ἑλλάδος. Κ' εἶτσι ἄρχισε νὰ πηδουλιέται τὸ σινουκέσιο τῆς δεσποινίδος Ἀδελέτιας με τὸν ὑφυπουργὸ τῶν Στρατιωτικῶν, γόνον παλαιᾶς οἰκογενείας, με φαλαγγίτη παπποῦ καὶ συνταγματάρχη πατέρα...

— Δὲν πρέπει ἡ οἰκογένειά μας νὰ φανῆ κατωτέρα ἀπὸ τὴν δική τους, εἶπε ὁ κ. Μπακαλιάρου.

— Τὶ νὰ κάνουμε ; ὠτίησε ἡ γυναίκα του.

— Αὐτοῦνὸ ὁ πατέρας ἦταν συνταγματάρχης, ἐνῶ ὁ δικός μας θείος μονὰχα λοχαγός.

— Καὶ ὁ παπποῦ του ὁ «φαλαγγίτης» ἔχει τέσσερα παράσημα, ἐνῶ ὁ δικός σου ἔχει μόνον δύο.

— Τὶ νὰ γίνῃ τὸ λοιπὸν ;

— Νὰ προδιδασθῆ ὁ θείος μας !

— Καὶ τί νὰ γίνῃ ;

— Στρατηγός !...

Ὁ ζωγράφος ἀνέλαβε καὶ τοὺς νέους αὐτοὺς προδιδασίους καὶ σὲ λίγες μέρες ὁ φηγὸς Ἀναστασίας, βασιμροτυπημένος με γαλιόνα καὶ παράσημα ἐφάνταξε ὡς ἀντιστρατήγος στὸ σαλόνι...

Κ' ὅταν ἡ δυνὸ μεγάλες καὶ στρατιωτικῆς οἰκογένειες ἐνοῦθιζαν διὰ γάμου κοινωνίας καὶ τοὺς στεφάνωνσεν ὁ «ἄλλος πρόξενος», ὡς ἐπικρατεῖτο κάποιος ἀντιπρόξενος Γαλλικῶν οἶκων στὴν Κορώνη, καὶ τὸ ζεῖγος ἀποσφῆριξε στὸ σπίτι του, σὲ μιὰ θαμνασία ἑταπνὸ στὸ Φάληρο, ποὺ ὁ πατέρας κυριος Μπακαλιάρου, ἐγάμισε στὴν κόρη του καὶ στὸν γαμπρὸ του, ἐποθετιβῆ ἐκεῖ καὶ ἡ εἰκόνα τοῦ μακαρίτου Μάρτυρα Ἀναστάση, ὡς στρατιωτικὴ δόξα καὶ οἰκογενειακὸν κειμήλιον, μαζὺ με τὶς εἰκόνας τοῦ φαλαγγίτη καὶ τοῦ συνταγματάρχου, τοῦ γαμπροῦ.

Καὶ ὅταν γίνεται λόγος καμμιὰ φορὰ γιὰ τὶς παλιῆς ἱστορικῆς φαιμίλιες, ἡ κυρία ὑφυπουργοῦ δὲν παίει πάντα νὰ λῆ καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ :

— Ὁ καμμένος ὁ θείος μου ὁ στρατηγός, ποὺ χάθηκε προφῶς στὸ Σεντάν... Δὲν εἶχε τύχη... Φαντάσου τί θὰ ἦτανε, ἂν ζοῦσε σήμερὰ !...

Κ' ὅμως, νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, ὁ Μάρτυρα Ἀναστασίας, ἦταν τυχερός πολὺ, νὰ γίνῃ ἀμείως ἀπὸ λοχαγὸν, στρατηγός.

Μόνον ποὺ ἡ τύχη τοῦ ἔφεξε λίγο ἀργά !...

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

Ἡ ΠΡΩΤΗ ΚΑΜΕΛΙΑ

* Μιὰ μέρα, ἐνῶ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας Φερδινάνδος ΣΤ', ὁ ὁποῖος εἶχε προσβληθεῖ ἀπὸ κληρονομικὴ παραφροσινή καὶ ἀργότερα πέθανε, βριμιάζε στὸν κατόπνα του, δέχτηκε τὴν ἐπίσκεψιν τῆς συζύγου του Μαρίας Θηρεσίας.

Ἡ βασίλισσα μαζῆ μετὰ χαροῦμένη καὶ γελαστὴ κρατώντας στὸ χεῖρ της ἓνα λουλοῦδι με ξζαίριτιζη λευκῆται, τὸ ὁποῖο πρόσφερε στὸ βασιλεῖα.

Ὁ Φερδινάνδος τὸ πήρε, τὸ μύρισε καὶ εἶπε :

— Ὁμοῖο λουλοῦδι, ἀλλὰ δὲν ἔχει μωροδιά !...

— Εἶνε τὸ νέο λουλοῦδι τῶν Φιλιλπίνων νῆσων, τοῦ ἐξήγησε ἡ βασίλισσα.

Τὸ λουλοῦδι αὐτό, ποὺ παρουσιάσθη πρὸ δύο περσίου ἀιώνων ἡ Μαρία Θηρεσία στὸ συζυγὸ της, ἦταν ἡ καμέλια, τὴν ὁποία τῆς εἶχε φέρει τὴν προηγμένη μετὰ ἓνας ἰεραποστολῆς Ἰησουῆτης.

Ὁ κομιστῆς τοῦ ὁράμου αὐτοῦ ἀνόμως λεγόνταν Καμέλι καὶ ἀπ' αὐτὸν πήρε τὸ ὄνομά της ἡ καμέλια.

Ἡ καμέλια ὅμως, ἂν καὶ εἰσιχθῆ στὴν Ἰσπανία ἀπὸ τὸ 1739, ἐξαικολούθησε νὰ μὲν γιὰ πολὺν καιρὸ ἀγνωστὴ στὴν ἄλλη Εὐρώπη, γιὰτὶ οἱ Ἰσπανοὶ δὲν ἐπιθυμοῦσαν τὴ διὰδοσί της.

Στὴ Γαλλία ἡ καμέλια εἰσιχθῆ ἀργότερα καὶ ὑπῆξε τὸ προσφιλέστερον λουλοῦδι τῆς βασιλείσσης Μαρίας Ἀντουανέτας.

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Ἔνας καθηγητῆς... ἀγέλατος. Πὼς γέλασε γιὰ μιὰ καὶ μόνη φορὰ στὴ ζωὴ του ὁ Δ. Οἰκονομίδης. Ἡ ἀφηρημάδα τοῦ Κυπαρισσοῦ Στεφάνου. Τὰ κατὰ Λάσκαρη. Πὼς ἐθεράπευσε τὴν ζήλεια τῆς συζύγου του. Αἱ ἐκ Κερκυρᾶς Μαγδολινηκί.

Ὁ καθηγητῆς τῶν Ἑλληνικῶν τῆς Μεγάλης Σχολῆς τοῦ Γένους Δ. Οἰκονομίδης, ἐθεορεῖτο ὡς ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι δὲν γέλασαν ποτὲ στὴ ζωὴ τους.

Κάποιος τοῦ εἶπε κάποτε ὅτι :

— Ἐὐθὺμια καταπολεμεῖ τὰ γρησταιεῖα.

— Ἀβάσμον ! ἀπάντησε με ξερῆ φωνῇ ὁ Οἰκονομίδης κ' ἄλλαξε κούβεντα.

Κάποιος μαθητῆς τοῦ ὅμως, κατόρθωσε μιὰ φορὰ νὰ τὸν κινή νὰ γέλασῃ, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, πράγμα τὸ ὁποῖο χαρακτηρίσανε ὡς θαῦμα οἱ ἄλλοι καθηγηταί, οἱ μαθηταὶ κ' ὁ κόσμος, ὅταν τὸ ἔμαθαν.

Καὶ νὰ πὼς ἔγινε τὸ θαῦμα αὐτό :

Ἐψηγοῖσεν ὁ μαθητῆς ἓνα μέρος ἀπὸ τὴν Κύρου Ἀνάβασι, ὅταν ξαγκνὰ σταμάτησε στὴ λέξι «σ φ ἄ ς α ὕ τ ο ὕ ς».

Μὴ γνωρίζοντας δὲ ὅτι πρόκειται περὶ τῆς γνωστῆς ἀντονομίας, τὸ ἐξήγησεν ὡς ἐξῆς :

— σφὰς αὐτοῦς—ἐσφραξαν ἑαυτοῦς !.

Ὁ Οἰκονομίδης δὲν ἔμπορεσε πλέον νὰ κρατήσῃ τὰ γέλια του. Ὁκ μαθηταὶ γέλασαν κ' αὐτοί, ἀλλὰ γέλασαν, ὅχι με τὴν ἀνοησία τοῦ συμμαθητοῦ του, ἀλλὰ γιὰτὶ... γέλασε ὁ Οἰκονομίδης.

Τὸ πρᾶγμα ἐσημειώθη ὡς γεγονόςς στὴν Κωνσταντινουπόλει. Ἀπὸ τότε ὅμως δὲν ξαναγέλασε γιὰ πολλὰ χρόνια ὁ Οἰκονομίδης.

Ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Κυπαρισσοῦ Στεφάνου, ἦταν ὁ πιὸ σοφὸς ἀλλὰ καὶ ὁ πιὸ ἀφηρημένος ἀνθρώπος τῆς ἐποχῆς του. Ἔνα θαῦμα, καθὼς ἔβγαυε ἀπὸ μιὰ αἰθουσα χοροῦ, ζήτησε ἀπὸ τὸν ὑπερῆτη τὸ πανοφόρι του.

— Ὁ ἀριθμὸς σας ; Τὸν ὠτίησε ὁ ὑπερῆτης.

— Ὁ ἀριθμὸς μου ; Κῦτταξε σὲ παρακαλῶ, στὴν τσέπη τοῦ παλτοῦ μου. Τὸν ἔβαλα ἐκεῖ γιὰ νὰ μὴν τὸν χάσω... ἀπάντησε ὁ ἀφηρημένος καθηγητῆς.

Νὰ κ' ἔνα νέο ἀνέκδοτο τοῦ γνωστοῦ θεατρικοῦ συγγραφέως κ. Ν. Λάσκαρη :

Στὰ πρῶτα χρόνια τοῦ γάμου του, τὸν ζήλευε ἡ γυναίκα του πολὺ. Κ' ἦταν φυσικὸ αὐτό, ἀφοῦ ὁ κ. Λάσκαρης ζοῦσε διαρκῶς στὰ παρασκήνια καὶ σιναναστρεφετόταν πάντοτε με ὄμορφες θεατρίνες.

Εἷς μῆτιν ὁ Λάσκαρης τὴν βεβίασσε πὼς ἂν ἤθελε αὐτὸς νὰ παραβῆ τὸν συζυγικὸ του ὄμο, θὰ τοῦ ἦταν εἰκόλο νὰ τὸ κάμῃ, χωρὶς ἐκεῖνη νὰ τὸ πᾶρη εἰδησι. Ἡ γυναίκα του τὸ γουδὶ τὸ γουδοζέρι.

Τότε ὁ κ. Λάσκαρης ἀποφάσισε νὰ τῆς παῖξῃ μιὰ φάρσα. Στὴ Σχολὴ τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου, ὅπου ἦταν καθηγητῆς, φοιτοῦσαν διάφορα κορίτσια. Μιὰ μέρα πῆγαν στὴ Σχολὴ γιὰ νὰ ἐγγραφοῦν καὶ δύο νέες, ὅχι καὶ τόσο ἀμειπτες, ἀπὸ τὴν Κέρκυρα. Ὁ κ. Λάσκαρης τῆς παρακάλεσε νὰ περῶσουν κ' ἀπὸ τὸ σπίτι του. Ἐκείνη τὸν ἐπεσκέφτηκαν καὶ τότε ὁ κ. Λάσκαρης κάλεσε τὴ γυναίκα του καὶ τῆς συνέστησε ὡς κορίτσια τοῦ κ. Νομάρχου Κερκυρᾶς ποὺ ἦθσαν στὴν Ἀθήνα νὰ σπουδάσουν... καλλιτεχνίδεις.

Φιλοφρονησας τότε ἡ κ. Λάσκαρη, περτωποιήσας, καλλιμέντια.

Σὰν πέραςε λίγη ὥρα ὁ κ. Λάσκαρης εἶπε στὴ γυναίκα του νὰ κιντῆξῃ τῆς δουλειῆς της, γιατί αὐτὸς θὰ παρέδιδε ἓνα μάθημα στὰ δύο κορίτσια... γιὰ νὰ δοκιμασθῆ τῆς δυνάμεις τους.

Ἐπειτα ἀπὸ μῆμιση περσίου ὄρα, ἡ δυνὸ νέες ἔφυγαν κ' ὁ κ. Λάσκαρης ξανακάλεσε τὴ γυναίκα του καὶ τῆς εἶπε :

— Ε, τὰ εἶδες τὰ κορίτσια ;

— Τὰ εἶδα.

— Λοιπὸν ;

— Τί λοιπὸν ;

— Δὲν ἦσαν κόρες τοῦ Νομάρχου, ἀλλὰ... Μαγδαληνῆς, καὶ μάλοστα ἀμειπτοησες !.

Κόκκαλο ἡ κ. Λάσκαρη.

— Αἶντε στὸ καλὸ, λοιπὸν, φηγέσσε ὁ κ. Λάσκαρης καὶ ἠσῶνυσε. Γιατὶ ἅμα θέλω ἐγὼ νὰ σὲ γελᾶσω, σὲ γελᾶω, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃς...

Ἡ Ἱστορία ἀναφέρει, καὶ ὁ κ. Λάσκαρης τὸ ἐπιβεβαίωσι, ὅτι ἀπὸ τότε ἡ κ. Λάσκαρη δὲν ἐξαναζήλευσε.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΖΩΓΡΑΦΟΙ

Ὁ κ. Φοῖξος Ἀριστεῦς. (Σκίτσο τοῦ κ. Λευκαδίτη)

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

